22.4.2025

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 11.4.2025 HE 22/2025 vp

Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n asiantuntijalausunto, Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ilmailulain, liikenteen palveluista annetun lain ja yhteistoimintalain muuttamisesta

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ltä asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa asiassa HE 22/2025 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ilmailulain, liikenteen palveluista annetun lain ja yhteistoimintalain muuttamisesta.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy viittaa hallituksen esitysluonnoksesta aiemmin antamaansa lausuntoon, jonka lisäksi se haluaa korostaa seuraavaa:

Muutokset ilmailulain 158§:n mukaiseen lentoestelupaprosessiin

Lentoestelupaa koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavan siten, että lentoestelupa-hakemukseen tulisi liittää Suomessa toimivien lentomenetelmäsuunnittelijoiden ja asianosaisen lentopaikan pitäjän selvitykset haetun esteen vaikutuksista. Lisäksi säädettäisiin, että selvityksistä voitaisiin periä kohtuullinen korvaus.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy pitää ehdotettua täsmennystä siltä osin hyvänä, että se mahdollistaa korvauksen saamisen siltä edellytetystä lentoesteiden lentomenetelmävaikutuksia koskevasta selvitystyöstä. Samalla Fintraffic Lennonvarmistus Oy on kuitenkin huolissaan ehdotetun mukaisen toimintamallin asettamista vaatimuksista lentoesteiden pystyttäjille, lentoestelupaprosessin muodostuessa kokonaisuudessaan kohtuuttoman monitahoiseksi ja kustannuksiltaan raskaaksi.

Nykyisessä, 1.10.2023 voimaantulleessa toimintamallissa keskeistä on ollut luvan hakijalle sujuva lupamenettely, jossa on ollut vain yksi asiointitaho eli Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto on lupahakemuksen käsittelyn edetessä tunnistanut ja hankkinut vaadittavat analyysit ja selvitykset lausuntomenettelyn kautta. Nyt lentoestelupaa koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavan uudelleen siten, että lentoestelupahakemukseen tulisi liittää Suomessa toimivien lentomenetelmäsuunnittelijoiden ja asianosaisen lentopaikan pitäjän selvitykset haetun esteen vaikutuksista. Fintraffic Lennonvarmistus Oy toteaa, että esitetty toimintamalli ei sujuvoittaisi lupaprosessia lentoesteluvan hakijalle, vaan tekisi luvan

hakemisesta monivaiheista. Käytännössä se edellyttäisi asiointia useiden eri toimijoiden kanssa ja todennäköisesti lisäisi merkittävästi lentoesteluvan hankinnan kokonaiskustannuksia. Esityksen yhtenä tavoitteena on kuitenkin mainittu olevan myös lentoesteluvan hakijan kannalta sujuva lentoestelupamenettely.

Tällä hetkellä liikenne- ja viestintävirasto allokoi lentoestekohteen yksilöivän tunnisteen eli ID-numeron, joka on mukana lausuntopyynnöissä. Tällöin kaikki kohteesta annetut lausunnot perustuvat samaan yhdenmukaiseen lähtötietoon. Siirryttäessä toimintamalliin, jossa eri toimijat selvittävät esteen vaikutuksia jo ennen lentoestelupahakemuksen jättämistä, ei todennettuja lähtötietoja tai yhteistä kohteen yksilöivää tunnistetta ole vielä käytettävissä. Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n aiemman lentoestelausunnoista saadun kokemuksen perusteella hakemusten lähtötiedoissa on usein tarkennettavaa ja eri toimijoiden kunkin tehdessä näitä tarkennuksia tahoillaan, on riski sille, että kohteen tiedot eivät pysy yhdenmukaisina läpi koko käsittelyprosessin. Täten on ensiarvoisen tärkeää, että estelupaprosessi olisi jatkossakin järjestettävä siten, että liikenne- ja viestintäviraston allokoi kohteelle yksilöllisen ID-tunnisteen ja vahvistaa sen lähtötiedot ennen vaikutusten selvittämisen aloittamista. Tällä varmistettaisiin, että kaikki arviointi tehtäisiin perustuen yhdenmukaiseen tietoon. Epäselvyydet ja eroavaisuudet käytetyissä tiedoissa voivat pahimmassa tapauksessa aiheuttaa riskin lentoturvallisuudelle. Yhdenmukaisia lähtötietoja käyttämällä vältyttäisiin myös työläältä jatkoselvittämiseltä ja uudelleentarkasteluilta lupaprosessin myöhemmissä vaiheissa.

Finavia ja Fintraffic ehdottivat HE 22/2025 koskevissa lausunnoissaan, että ehdotettua lupaprosessia muutettaisiin siten, että Traficom ottaisi lentoestelupahakemukset vastaan, tarkistaisi tiedot ja ohjaisi luvan hakijan oikeille toimijoille selvityksiä varten siten, että lähtötietoina käytettäisiin näitä vahvistettuja tietoja sekä kohteen yksilöivää tunnistetta. Lausunnoista huolimatta hallituksen esityksessä on todettu näiden lausuntojen osalta, että: ***”Lausuntokierroksen jälkeisessä jatkovalmistelussa ei pidetty tarkoituksenmukaisena ratkaisumallia, jossa lupamenettelyyn lisättäisiin yksi välivaihe lupaviranomaisessa. Lausunnoissa ehdotetut muutokset lupamenettelyyn aiheuttaisivat lisätyötä sekä luvan hakijalle että lupaviranomaiselle, mikä johtaisi prosessin pitkittymiseen ja kallistumiseen.”***

Lisäksi todetaan, että lupamenettelyn yksityiskohdista ei ole tarpeen säätää lain tasolla.

Fintraffic on eri mieltä esityksen perusteluista, koska kokemukseen perustuen hallituksen esityksessä nyt esitetty toimintamalli nimenomaisesti tulee aiheuttamaan hakijalle sekä merkittäviä lisäkustannuksia että lisätyötä, mutta ei vähennä myöskään lupaviranomaisen työtä. Finavian ja Fintrafficin ehdotuksen tavoitteena oli nimenomaan sujuvoittaa prosessia, mutta mikäli näin ei toimita, epäselvyydet ja prosessin monivaiheisuus tulevat aiheuttamaan lisätyötä myös lupaviranomaiselle.

22.4.2025

Hallituksen esityksen mukainen ratkaisumalli aiheuttaisi sen, että kaikki toimijat kehittävät erilliset IT – järjestelmät (huomioiden tietoturva-, tietosuoja-, esteettömyysvaatimukset ja lähtötietojen validoinnin ym.) ja järjestävät henkilöstöresurssit. Kustannukset näistä lankeaisivat luonnollisesti selvitysten hakijoille, ja aikataulu uusien järjestelmien käyttöönotolle on erittäin tiukka. Lisäksi lentoturvallisuuden varmistamiseksi on erittäin tärkeää, että lentoesteiden tiedot varmistetaan yhdessä paikassa hakuprosessin ensimmäisessä vaiheessa. Epäselvyydet ja eroavaisuudet käytetyissä tiedoissa voivat pahimmassa tapauksessa aiheuttaa riskin lentoturvallisuudelle.

Hallituksen esityksen mukaisesti viranomaisen olisi laadittava hakijoille ohjeistus hakemukseen liitettävien selvitysten hankkimisesta. Fintraffic korostaa selkeän ohjeistuksen olevan erittäin tärkeää koko lentoesteprosessin kannalta.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy

Raine Luojus

toimitusjohtaja

Raine Luojus
Fintraffic Lennonvarmistus Oy
toimitusjohtaja

Email: raine.luojus@fintraffic.fi
2025-04-22T06:07:18.199Z

Document fingerprint
9bf5dead-5d43-4fcc-b7f9-4f680068131e
fc1f64f4-9371-4371-aa0a-bbde52ffa60b - 1RIJMS7q5waY1NwdeMFXRA==